

Després d'uns focs

L'any 1926, Joaquim Ruyra és un dels escriptors amb més prestigi de la nostra literatura. Tomàs Garcés l'entrevista per a la *Revista de Catalunya*. «M'hi vaig atansar amb respecte», escriu. «Reveig la seva estada del carrer Bretón de los Herreros, a Gràcia, i la simplicitat franciscana, de convent de poble, en què vivia». Dos anys més tard, Ruyra escriu *Entre flames*, un llibre que neix «entre dues flames, la del paorós incendi que ha devastat les Gavarres, on radicaven les meves suredes, i la de l'amor que, amb motiu d'aquesta desgràcia, els meus bondadosos amics s'han afanyat a manifestar-me». Tot plagat, una mica fleuma. Ruyra, però està afectat: ha vist com se li cremaven els boscos del que ell en diu Montnegre de la Selva; també «el suro de la collita d'enguany, el qual tenia estibat prop dels meus masos Sàbat i Casagran». El foc va començar a la font de can Carreres de Santa Pellaia, va cremar tot Montnegre i es va dividir en «dos grans rius de flames». Un va baixar per la vall del Rissec fins a Madremanya; l'altre, cap a Juià, els Àngels i Sant Daniel de Girona. Ruyra puja a Montnegre vuit dies més tard. La destrucció ha estat total; si la gent dels masos han salvat la vida i els seus ramats ha estat perquè van «córrer cap a l'altra banda del turó de Montnegre on s'agemoliren dintre un ample camp d'aufals». Poc després, però, una nova foguerada s'escampa per diferents poblacions de Catalunya. La foguerada és del que Ruyra en diu caritat amb les víctimes de Montnegre i que nosaltres, avui, en diem solidaritat perquè ens agrada creure que som diferents només perquè canviem les paraules. L'ajuda als «empobrits montnegrins» arriba al seu punt culminant amb un festival que es fa al Palau de la Música Catalana. És per això que Ruyra escriu les poques planes d'*Entre flames*.

Anys més tard, el 1947, hi torna a haver un altre incendi a les Gavarres. Aquesta vegada s'inicia a Romanyà de la Selva, puja per Sant Cebrià dels Alls i arriba fins a Sant Pol, a tocar la Bisbal. No és, és clar, l'últim foc que hi hagué: sí que és, però, el més important després d'aquell de Ruyra. Un dels propietaris afectats es deia Narcís Nadal i Puig. Recordant «una descripció del máximo prosista catalán», Nadal escriu unes planes sobre aquest incendi a *Memoria de un personaje desconocido*. El personatge desconegut és ell; la llengua ha canviat perquè entremig hi ha hagut la Guerra Civil. Nadal hi va tan aviat com pot, arriba al mas Vancells i troba que «alrededor de la casa ardían los troncos de algunos árboles, però no había peligro de que el fuego reavivara porque toda la maleza había quedado arrasada». Després de parlar amb els masovers, puja tot sol fins a can Vergeli. El camí és llarg, té la impressió d'estar «deambulando por un fantasmagórico cementerio poblado de espectros carbonizados de cuyos miembros desgajados brotaban aún chispas». Arriba a can Vergeli i no veu ningú. Truca i tampoc no l'obren. Quan ja està marxant, sent un gos. Recula, torna a trucar i, finalment, els masovers surten. Cansats d'haver estat setze hores lluitant tot sols contra el foc, «se habían echado astrosos y con toda la ropa despedazada y sin tomar ningún bocado». En diguin caritat o solidaritat, que jo sàpiga, aquesta vegada ningú no va fer res de res. El pitjor foc és la guerra.

Xavier Cortadellas

qual Joaquim Vidal sent una especial predilecció. La vídua de Martí i Pol, Montserrat Sans, va ser present en l'acte d'inauguració i la sala es va estrenar amb una exposició de les fotografies de Sans, acompanyades d'haikús inèdits del poeta de Roda de Ter. A la sala Martí i Pol ja s'hi ha presentat el llibre *Els terminers*, del cassanenc Ramon Rabassadas, i el cantautor illenc Toni Morlà hi ha ofert un concert corresponent al cicle Cançó 05.

Un dels passos més ambiciosos que ha fet la Fundació Valvi ha estat producte de l'aliança amb CCG Edicions: la creació de la Biblioteca Fundació Valvi, que va arrencar a final de febrer, amb la reedició de l'antologia –revisada– *La Girona dels poetes*, del periodista Narcís-Jordi Aragó, i de la novel·la *Ciutat petita i delicada*, de Jaume Ministral. L'objectiu de la col·lecció és posar a l'abast del públic obres sobre la ciutat que són difícils de trobar, i també promoure biografies sobre personatges destacats, gironins o no, que tinguin a veure amb la ciutat. A aquests dos primers volums n'han de seguir força més, els quals seran el resultat d'una tasca que mai serà prou agraïda i valorada.

Dani Chicano

Ricard Viladesau, palafrugellenc il·lustre

El dia 5 de febrer, a l'església de Sant Martí de Palafrugell, es va celebrar el funeral per Ricard Viladesau i Caner, nascut a Calonge el 18 de gener del 1918 i mort a Barcelona el 26 de gener. La seva vida va estar estretament vinculada a Palafrugell, des que la família s'hi traslladà per raons laboral dels pares.

Ben segur que hi haurà qui glossarà el personatge en les seves dimensions de músic i compositor amb més encert i capaci-

tació. Jo reitero l'afirmació que vaig fer a l'església recordant que, si bé era cert que ens acomiadàvem d'un músic

excepcional, també ens acomiadàvem d'un feligrès que es sentia integrat a la comunitat parroquial i d'una persona que es sentia profundament arrelada a aquesta terra.

És reconeguda la seva música, d'una peculiaritat excepcional. Viladesau ha fet dansar la gent del nostre país i, amb la música creada i interpretada per ell, ha fet plorar moltes persones amb el cor batejant al seu ritme. Resseña bé el seu perfil artístic